מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הכלים השונים בעבודת השורשים (עץ משפחה, ראיון, עיצוב דף)
- לתרגל כללי ציטוט וציון מקורות נכון
- להבין עקרונות בסיסיים לעיצוב דף A4 ולניהול ראיון

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנת הכלים

1. ב – כל קשר משפחתי, כמו הורה מאמץ/ת או אח/ות למחצה
2. ג – ארבע
3. ב – שומרים אותה לרשימה עם כוכב
4. ג – 2 ס"מ
5. ב – כותרת, תמונה, טקסט

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – תמיד צריך לבקש רשות לפני הקלטה
2. נכון – כך כתוב בטיפים לראיון
3. לא נכון – צריך ליישר אותו דבר בכל הדף, בלי ערבוב
4. נכון – כך מצטטים דברים מדויקים
5. לא נכון – זו העתקה, וצריך תמיד לציין את המקור

חלק ג׳ – השלמת מילה

1. רשות
2. 2
3. תמונה
4. מירכאות
5. מי

חלק ד׳ – התאמת סוג מקור לפרטים הנדרשים

- 1 – ד (שם המרואיין/ת, קרבה, מקום, תאריך)
- 2 – א (שם המחבר/ת, שם הספר, הוצאה, עיר, שנה, עמוד)
- 3 – ב (שם הדף, שם האתר, כתובת מלאה, תאריך כניסה)
- 4 – ה (מי בתמונה, איפה ומתי, ומאיפה התמונה)
- 5 – ג (סוג המסמך, של מי, שנה, היכן נשמר)

חלק ה׳ – סדר נכון לניהול ראיון

1. קבעו מראש זמן ומקום שקט לראיון
2. בקשו רשות להקליט
3. הקשיבו ושאלו שאלת המשך, כמו ומה קרה אחר כך
4. אם הנושא רגיש, אפשר לעבור לשאלה אחרת
5. בסוף הראיון אמרו תודה

חלק ו׳ – כתיבה בעזרת מסגרת

1. התלמיד/ה משלימ/ה את משפטי המסגרת (השם, פירושו, למה נבחר) במשפטים מלאים, כתובים בשפה ברורה ומכבדת

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רשות מהמרואיין/ת להקליט
- כ-2 ס"מ מכל צד
- כשמעתיקים מילים מדויקות שמישהו אמר

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג לתלמידים דוגמה אחת מכל כלי לפני תחילת התרגול
- כדאי לחבר את תרגיל ההתאמה לדוגמאות האמיתיות מהעמוד (ראיון עם רחל לוי וכו')
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בבסיס

דף תרגול: כלים לעבודת שורשים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעמוד יש כלים שעוזרים לכתוב את עבודת השורשים: עץ משפחה, שאלות לראיון, עיצוב דף, משפטי עזר לכתיבה, וכללים לציון מקור. נתרגל את זה.

📖 מילון קטן:

עץ משפחה	ציור שמראה את בני המשפחה לפי דורות
ראיון	שיחה עם בן משפחה כדי לשמוע סיפור או מידע
מרואיין/ת	האדם שעונה על השאלות בראיון
שוליים	המרחק הריק בין הטקסט לקצה הדף
כיתוב	משפט קצר מתחת לתמונה שמסביר מה רואים בה
ציטוט	העתקת מילים מדויקות של מישהו בתוך מירכאות
מקור	המקום שממנו הגיע המידע - ספר, אתר, ראיון ועוד
מסגרת כתיבה	משפטים פתוחים שעוזרים להתחיל לכתוב

1 חלק א׳ – הבנת הכלים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אילו קשרים אפשר להוסיף לעץ המשפחה?

א) רק הורים וסבים ב) כל קשר משפחתי, כמו הורה מאמץ/ת או אח/ות למחצה ג) רק דודים

ד) רק בני הדור שלי

2. כמה דורות מופיעים בעץ המשפחה בדף?

א) שתיים ב) שלוש ג) ארבע ד) חמש

3. מה עושים עם שאלה טובה שקיבלנו?

א) מוחקים אותה ב) שומרים אותה לרשימה עם כוכב ג) מתעלמים ממנה ד) משנים את הנושא מיד

4. כמה מקום ריק משאירים בקצוות הדף?

א) חצי ס"מ ב) 1 ס"מ ג) 2 ס"מ ד) 5 ס"מ

5. מה אמור להיראות ראשון בדף?

א) תמונה, כותרת, טקסט ב) כותרת, תמונה, טקסט ג) טקסט, כותרת, תמונה

ד) תמונה, טקסט, כותרת

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מותר להקליט ראיון בלי לבקש רשות מהמרואיין/ת.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	אם נושא בראיון רגיש, מותר לעבור לשאלה אחרת.	☐	☐
3	בדף אחד אפשר ליישר חלק מהטקסט לימין וחלק למרכז, כדי שיהיה מגוון.	☐	☐
4	ציטוט מדויק של מילים שמישהו אמר נכתב בתוך מירכאות.	☐	☐
5	מותר להעתיק פסקה שלמה ממקור בלי לציין מאיפה היא הגיעה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני שמקליטים ראיון חייבים לבקש _____ .

2. בדף A4 מומלץ להשאיר שוליים של כ- _____ ס"מ מכל צד.

3. כלי בונה עץ המשפחה מאפשר ליצור בסוף _____ להכניס לעבודה.

4. כשמצטטים מילים מדויקות של מישהו, כותבים אותן בתוך _____ .

5. במסגרת הכתיבה של פרק מי אני, אחד המשפטים הוא: קוראים לי _____ .

4 חלק ד' – התאמת סוג מקור לפרטים הנדרשים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ראיון	___	**א.** שם המחבר/ת, שם הספר, הוצאה, עיר, שנה, עמוד
2. ספר	___	**ב.** שם הדף, שם האתר, כתובת מלאה, תאריך כניסה
3. אתר	___	**ג.** סוג המסמך, של מי, שנה, היכן נשמר
4. תמונה	___	**ד.** שם המרואיין/ת, קרבה, מקום, תאריך
5. מסמך	___	**ה.** מי בתמונה, איפה ומתי, ומאיפה התמונה

5 חלק ה' – סדר נכון לניהול ראיון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בסוף הראיון אמרו תודה
☐	הקשיבו ושאלו שאלת המשך, כמו ומה קרה אחר כך
☐	קבעו מראש זמן ומקום שקט לראיון
☐	בקשו רשות להקליט
☐	אם הנושא רגיש, אפשר לעבור לשאלה אחרת

6 חלק ו' – כתיבה בעזרת מסגרת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. השתמשו במסגרת הכתיבה של פרק מי אני והשלימו 3-4 מהמשפטים בעצמכם, במשפטים מלאים וברורים.

כרטיס יציאה

מה חייבים לבקש לפני הקלטת ראיון?

כמה ס"מ שוליים מומלץ להשאיר בדף A4?

מתי כותבים ציטוט בתוך מירכאות?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀